

Guimpe
detail van een jasje,
ontworpen door
Alexander van Slobbe,
collectie 2005-2006.
Materiaal: handgesponnen
zijde, Alpaca, Merinowol
en chiffonzijde.

rechterpagina:
Japanese Blossom
2004

een van de luiken van vilt
voor het Lloyd Hotel en de
Culturele Ambassade, Am-
sterdam. Opdrachtgeefster
Suzanne Oxenaar wilde
graag iets in Japanse stijl.
Het totale werkproces nam
vier jaar in beslag, het was
moeilijk om het effect van
de dessins, het ontwerp
en de kleuren goed in te
schatten door de enorme
hoogte van de ruimte waar
de luiken moesten hangen
(het grootste raam heeft
een overspanning van vijf
meter). De luiken werden
raam voor raam gemaakt
op een aluminium con-
structie. Ze zijn gemaakt
van Merinowol, ruwe
zijde, katoengas en
Alpaca.

Japanese Crane
het snijden van de lagen
van een trouwjurk (2003)
die is opgenomen in de
collectie van het Fries
Museum in Leeuwarden.
Materiaal: Kasjmier,
chiffonzijde, Merinowol,
ruwe zijde, ruwlinnen.

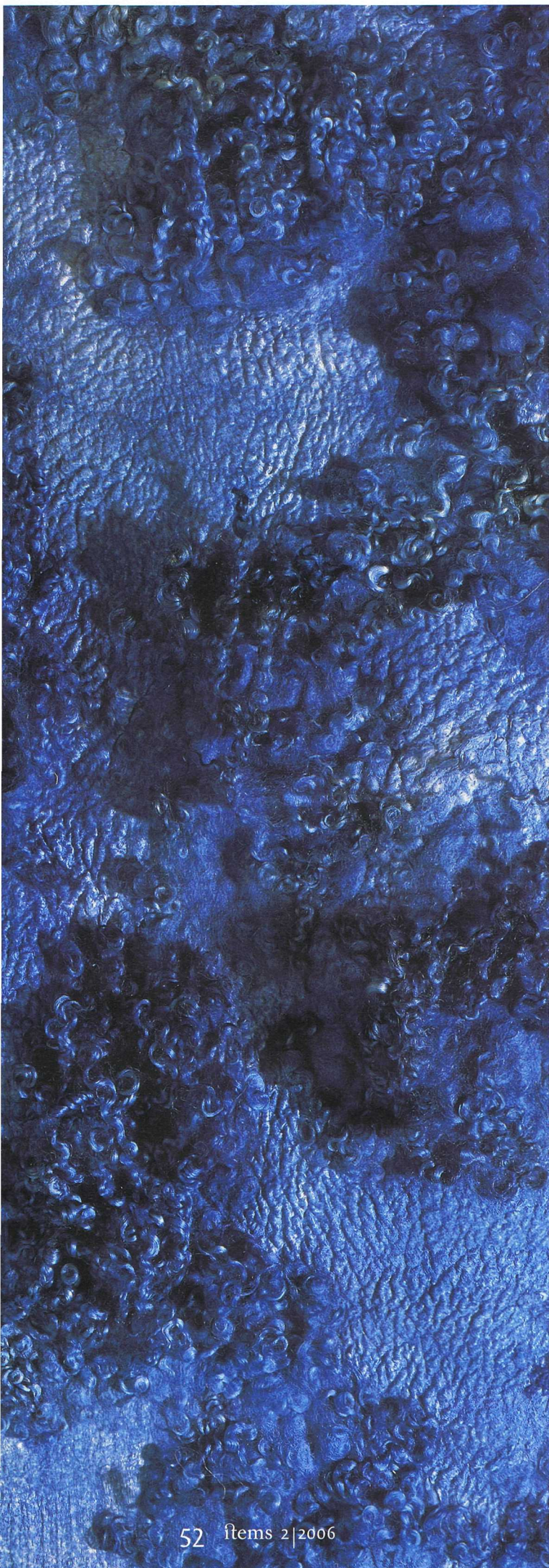
De sprongen voorwaarts van Claudy Jongstra Inzoomen op de parels

Roelien Plaatsman
Foto's: Jeroen Musch

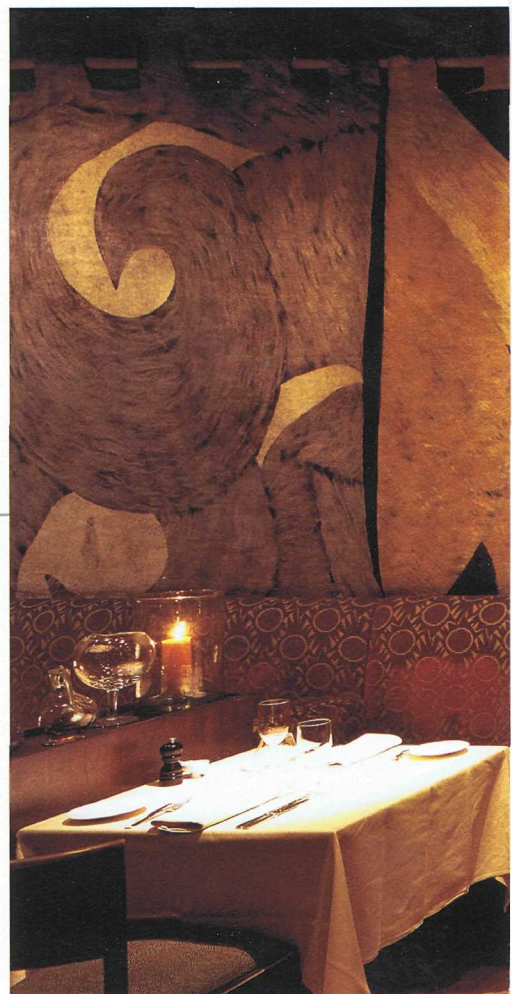
De carrière van Claudy Jongstra zit in een stroomversnelling. Niet voor de oppervlakkige toeschouwer, vilt is en blijft wat ze maakt. Maar letterlijk eigenhandig veranderde ze vilt de afgelopen tien jaar van een overbekende stijve stof in een van de meest begeerlijke en sprookjesachtige materialen die er zijn. Ze exploreert de veelzijdigheid van vilt door er eindeloos mee te experimenteren. En nu gaat ze de Amerikaanse markt verkennen.

Claudy Jongstra (1963) heeft het er druk mee. De hang naar authenticiteit en ambacht wordt weerspiegeld in haar succes. Haar werk wordt opgenomen in de collecties van musea, gelauwerd met prijzen (in 2005 de Amsterdamprijs voor de kunsten, en de Friese Vredeman de Vriesprijs voor vormgeving) en wereldwijd bewonderd en gekocht. Op dit moment heeft ze een tentoonstelling bij Koninklijke Tichelaar Makkum. Een deel hiervan was in september al te zien in de Moss galerie in New York, onder de titel 'Never Felt Before', andere stukken zijn nieuw. Jongstra: "Er hangt een tapisserie-serie, die heel verfijnd is. We tonen vloerkleden. Ik laat dessins en ornamentiek zien. Daar heb ik nooit veel in gedaan, maar het is er nu tijd voor. Dat heeft natuurlijk ook met de ontwikkeling van mijn techniek te maken, onze beheersing van het materiaal is gegroeid in de loop der jaren. En we hebben de afgelopen tijd een nieuw kleurenpalet ontwikkeld, van natuurlijke pigmenten. We werkten altijd met synthetische Franse kleuren. We gebruiken de natuurlijke kleuren sinds een jaar, eerst vooral in kunsttoepassingen, maar nu ook in producten. Dat was spannend, want je moet maar afwachten hoe de markt zal reageren."

Na tien jaar Amsterdam verhuist de studio, waar zes mensen werken, binnenkort naar een opgeknapt loods nabij haar boerderij in Spannum, Friesland: "Het werken op twee plekken kost extra tijd en leidt maar af. Het is hier rustiger dan in Amsterdam, je kunt hier heel productief zijn." Zakelijk partner Marleen Engbersen blijft de acquisitie en projectcoördinatie en -begeleiding vanuit Amsterdam doen.

Detail Indigo
chiffonzijde, Wensleydale
wol, ruwe zijde.

Uitdaging De verhuizing is een gevolg van de noodzaak om efficiënter te werken. Sinds het afgelopen jaar exploreert Studio Claudy Jongstra de Amerikaanse markt, en met succes. De tentoonstelling in Moss en een presentatie op een kunstbeurs in Miami kregen veel belangstelling. Ook besloot de in New York gevestigde designtextielproducent Maharam de gevilde kleden en wandkleden in de collectie op te nemen. Dat betekent een relatief forse schaalvergroting in de productiewijze. Jongstra: “We moesten bijvoorbeeld een nieuwe ververij vinden, onze bestaande ververijen zijn niet ingericht op wat we nu gaan doen. Gelukkig hebben we een fantastische bedrijf gevonden in Amsterdam, Tinctoria.” Met de nieuwe kleuren heeft de studio een uitspraak gedaan, aldus Jongstra. “Het was een enorme investering in tijd en geld, we moesten alles van de grond af aan ontwikkelen: hoe reageert het vilt? Hoe ga je het aanpakken?” Ook de nieuwe Amerikaanse afzetmarkt betekent een uitdaging. “De smaak van Amerikanen is veel extremer, niet te vergelijken met die van mensen hier. Alles is groot-schalig. Als mensen daar iets willen is het meteen veel, echt grote kleden, je praat meteen over oppervlakken van 100 vierkante meter. Wat ook opvalt is dat de mensen goed geïnformeerd zijn, ze hebben mijn werk echt gevolgd. De tentoonstelling in Moss en het

succes daarna zien ze als een bevestiging; ze hadden tijd nodig. Een aanschaf wordt er gezien als een kunstinvestering.”

Sfeer Ondanks de uitbreiding van haar actieradius zal Jongstra de productie vanuit Nederland blijven voeren. “Maar op een kleinere basis; je selecteert je werk nog meer, gaat echt inzoomen op de parels. Voor wat betreft Amerika scheelt het enorm dat Maharam een eigen productiekanaal heeft. Naast onze eigen productie willen we meer custom made projecten in openbare gebouwen doen, eventueel met architecten, en speciaal werk voor particulieren.”

De interieurprojecten waar Jongstra zich op toelegt variëren van het oplossen van een probleem in een bestaand gebouw, zoals een slechte akoestiek of een kille sfeer, tot betrokkenheid bij het ontwerpproces in een nieuw gebouw. “Ideaal is om vanuit de ontwerpfase van een gebouw te werken, in een bestaande situatie kan het lastiger zijn een toepassing te bedenken die zich voegt. Ik merk ook dat ik nu neig naar meer autonome kunsttoepassingen in gebouwen.” Voorbeelden van de categorie ‘oplossing’ zijn de wandbekledingspanelen waarmee een grote tegelwand in een wachtruimte van het Universitair Medisch Centrum in Utrecht werd verzacht, en de monumentale stoere wandbekleding dat ze maakte voor het café-restaurant van de

Tapisserieën
in een voor Studio Claudy Jongstra nieuwe barokke vormtaal, voor restaurant Tollius in Amersfoort, 2006. Materiaal: Merinowol, naaldvilt, ruwe zijde, chiffonzijde.

Tibet
detail van de wand met een oppervlak van 100 m² die Jongstra ontwierp voor de Kunsthal. Materiaal: Yak haar, Drenthse Heideschapenwol, Merinowol, katoengas.

Kunsthal in Rotterdam. Een bijzonder project wordt een kunsttoepassing in een nu nog te klinische wachtruimte van het Anthoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. Andere projecten die op stapel staan zijn voor twee nieuwe gemeentehuizen, respectievelijk in Nijverdal (van Claus en Kahn) en in Wolvega (van Sijtsma Feekes).

Vertalen naar nu De Openbare Bibliotheek in Amsterdam van Jo Coenen is in aanbouw. Studio Claudy Jongstra maakt hiervoor een tweedelige wand in de entree, waarvan een deel "hevig getextureerd en woest is. Hij moet wat kunnen verdragen, want de mensen kunnen hem aanraken." Achter de balie komt een zijdevilt met een grafisch ogend ontwerp, dat is opgebouwd uit guipure, een zeventiende-eeuwse haak-knoop techniek. Die techniek ontdekte Jongstra tijdens research naar de zeventiende eeuw, de periode waarin het Oosterdoksiland, waar de bibliotheek gebouwd wordt een v.o.c.-locatie was. "Die handwerktechniek wilden we eigentijds vertalen. De banen van het paneel worden vanuit guipure opgebouwd in draden van zijde en wol van de eigen schapen. De draden zijn geverfd in de kleur wouw, van het blad van een plant. De kleur is niet uni maar gelaagd, van warm goudgeel naar groen. Geen centimeter is hetzelfde. Aandacht voor het materiaal en voor

detaillering moet altijd zichtbaar zijn in mijn werk."

Guipure is ook toegepast in de recente kledingcollecties van orson + bodil (Alexander van Slobbe). Toch is Jongstra niet per se geïnteresseerd in het herontdekken van oude technieken. "Ik zoek juist naar nieuwe materialen. Wat kun je bijvoorbeeld doen met kunststoffen in combinatie met vilt. Zeker bij toepassingen in gebouwen met akoestische problemen moet je andere soorten materialen gebruiken, naast wol."

Verlanglijst De toenemende samenwerking met architecten is mede te danken aan een gestage ambitieuze en selectieve acquisitie. Jongstra: "Voor Amerika hebben we een toptien verlanglijst van architecten gemaakt, met wie we graag willen samenwerken. Die zoek je op, je maakt afspraken, we hebben nu al een netwerk aan de westkust in Californië. Zo iemand als Frank Gehry willen we graag benaderen, misschien ontmoeten we hem binnenkort. Zijn constructivisme en maquettes vind ik heel mooi. Maar soms word je ook zelf benaderd. Laatst gaf ik een lezing in het Lloyd Hotel, en daarna werd ik aangesproken door de Amerikaanse architect Will Bruder. Hij was daar toevallig. We letten altijd goed op hoe we ons presenteren. Ook een beurs als Milaan willen we groots aanpakken, met goeie namen en een goeie plek."

Glamour Opdrachten en het werkproces hangen nauw met elkaar samen: "Het fysieke werkproces, het vilt, leidt tot nieuwe dingen. Gerichtte opdrachten kunnen dat proces ook sturen. Door van de ene naar de andere opdracht te werken ontstaan de collecties." Aanvankelijk ontwikkelde Claudy Jongstra vooral vilt stoffen voor de mode, en dat blijft een klein onderdeel van haar werkzaamheden vormen. "Die glamour is leuk, en het is altijd indrukwekkend om te zien hoe iemand als Alexander van Slobbe de stof toepast op een model." Een inspirerend zijspoor was onlangs het ontwikkelen van een 'maandkleur' voor marmoleum van Forbo, als een van twaalf bekende Nederlandse ontwerpers. Haar versie uit de collectie komt uit in april. "Als ik het materiaal zie heeft dat niet met mijn werk te maken, en toch zijn er veel overeenkomsten met vilt maken: de willekeurigheid, het is onvoorspelbaar wat er gebeurt als je de ingrediënten samenvoegt." De kleur: "Toch weer een aardetint." Een die doet denken aan de horens van haar schapen. *fin*

claudyjongstra.com

Van 23 t/m 26 maart vindt in Pasadena, Californië de Art Center Design Conference 2006 plaats, met als onderwerp Radical Craft. Claudy Jongstra is er een van de vele gerenommeerde sprekers. artcenter.edu/designconference

Tot en met 17 april exposeert Claudy Jongstra in de Craftstore van Koninklijke Tichelaar Makkum. Tijdens de opening in februari is een boek over haar werk gepresenteerd: *Claudy Jongstra Matter and Meaning* Ingeborg de Roode e.a., Veenman Publishers, Rotterdam, (voorheen Artimo, Amsterdam) Ontwerp Mevis & Van Deursen ISBN 9085460409

Van 3 juni t/m 3 sept. is in het Nederlands Textielmuseum in Tilburg een overzichtstentoonstelling van tien jaar werk van Claudy Jongstra.